

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Cap. IV. De bono, luce, pulchro, amore, ecstasi, zelo; & quod malum
neque ens sit, neque ex entibus, neque in entibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Documentum 58.

Cum autem ipsam invocamus castissimam quidem orationem, & revelata mente, & ad divinam unitatem aspiramus tunc & nos ipsi assumimus. De Thom. quod oratio nos faciat DEO propinquos, etiam requiruntur primo, quod sensualitas sit munda ab omnibus carnalibus & mundanis affectionibus, quibus ille cetera huiusmodi interioribus; ideo dicitur castissimus orationibus. Secundo, ut intellectus noster non obombratur caligine phantasmatum, quod accidit illis, qui spiritualia non supra corporalia capere volunt, ut qui posuerunt DEUM effigiatum figura humani corporis; proprios quod etiam impediuntur ab ascensu in DEUM, & ideo dicitur, & revelata mente. Tercio, ut voluntas nostra per charitatem, & devotionem sit ordinata in DEUM; & ideo dicitur, & aptitudine ad divinam unitatem. Hec D. Th.

Oratio nos faciat Deo propinquos triare-quiruntur.

CAPVT IV.

De bono, malo, pulchro, amore, castitate, zelo, & quod malum neque ens sit, neque ex entibus, neque in entibus.

Huius capituli compendium potest colligi ex variis propositionibus ejus, quas citat D. Th. ut: bonum & optimum concipiscere, esse, vivere, & in eligere. i. p. q. 64. a. 2.

Bonum esse communicativum sui. i. 2. q. 1. a. 4. & q. 11. a. 3.

Bonum ex integra causa, malum ex singulis defectibus. i. 2. q. 1. a. 1. i. 2. q. 19. a. 6. & 2. 2. q. 92. a. 1. & q. 110. a. 3.

Bonum contingit uno modo, malum omnifariam. i. 2. q. 70. a. 4. & 3. p. quest. 50. art. 1. in suppl.

Bonum vel malum hominis est secundum rationem esse, vel prae rationem. 2. 2. q. 24. a. 1. & q. 55. a. 4. & q. 71. a. 2. & 2. 2. q. 123. a. 1. & 12. & q. 141. a. 1. & q. 167. a. 1.

Bonum est fortius quam malum. i. 2. q. 55. a. 6. & q. 63. a. 2.

Bonum dicitur gradus habere. i. 2. quest. 98. art. 1.

Bonum omnibus est diligibile. i. 2. q. 24. a. 2. & q. 25. a. 7.

Bona divina participantur a creaturis secundum eorum proportionem & modum. 2. 2. q. 8. art. 1.

Malum non est in natura, neque existens. i. p. quest. 48. art. 1. & art. 2. ad 1. 3. part. suppl. q. 49. art. 5.

Malum non est in bono. i. q. 48. a. 3. ad 1.

Malum non habet causam. i. part. quest. 49. art. 1.

Malum est praeter voluntatem. i. p. q. 82. art. 2. & i. 2. quest. 19. art. 1. & quest. 24. art. 4. & q. 72. a. 1.

Malum non agit nisi virtute boni. i. 2. q. 24. a. 3. & q. 60. a. 5.

Malum multipliciter contingit. i. 2. q. 35. a. 8. Est ex singularibus defectibus. i. 2. quest. 72. art. 9. vide bonum.

Malum hominis est sine ratione esse. 2. 2. q. 158. a. 1. & a. 2. & q. 162. a. 1.

Ponitur non est malum, sed fieri poena dignum. Thom. a Jesu Oper. Tom. 11.

i. p. q. 48. a. 6. & i. 2. q. 85. a. 1.

Passiones repugnant contra actionem. i. 2. q. 129. a. 2.

Amor etiam est naturalis. i. 2. quest. 26. artic. 1.

Amor est virtus quaedam. i. 2. quest. 26. artic. 2.

Amor & dilectio se habent sicut quatuor, & bis duo, rectilineum & rectas habens lineas; divinius tamen est nomen amoris, quam dilectionis. i. 2. q. 26. a. 3.

Amor in omnibus rebus invenitur. i. 2. q. 27. art. 2.

Amor est virtus unitiva. i. 2. quest. 28. art. 1. & 2. 2. q. 25. a. 4. & quest. 27. a. 5. & quest. 29. art. 3.

Amant singula se ipsa contentive. i. 2. quest. 28. a. 5.

Propter amorem boni omnia agunt. i. 2. q. 28. a. 6.

Amor movet coordinata ad mutuam habitudinem, & inferiora convertit in superiora. i. 2. q. 31. a. 1.

Amor ecclasticum facit. i. 2. q. 28. a. 3. & 2. 2. q. 82. a. 2.

Paulus ecclasticum passus dicebat, vivo ego, &c. 2. 2. q. 175. a. 2.

Pulchritudo consistit in claritate, & debita proportionem. i. 2. q. 141. a. 2. & q. 145. a. 2.

Lumen est in nominibus inelligibilibus Dei. i. p. q. 67. a. 1.

Lumen solis ad generationem sensibilium confert, & ad vitam, ipsaque movet, nutrit, auget & perficit. i. p. q. 115. a. 3.

Sol est causa omnium quae generantur in inferioribus. i. 2. q. 46. a. 1.

Deus appellatur zeloter propter multam amorem ad existentia. i. 2. q. 28. a. 4.

Deus convertit omnia ad amorem sui ipsius. i. 2. q. 109. a. 3.

Deus cognoscimus per alia ut causam per effectum, vel per modum eminentiae, vel per modum negationis. 2. 2. q. 27. a. 4.

Ad providentiam divinam non pertinet naturam rerum corrumpere, sed servare. i. 2. q. 10. art. 4. & q. 51. a. 4. & 2. 2. q. 165. a. 1. & 3. p. quest. 44. a. 2.

Angeli subsistent propter radios divinae bonitatis. i. p. q. 50. a. 3.

Angeli seu primae creaturae sunt incorporales. i. p. q. 50. a. 2. & q. 51. a. 1.

Angeli vitam habent indeficientem. i. p. q. 5. art. 5.

Angeli intelligere est ejus motus. i. p. q. 54. art. 2.

Angeli cognoscunt omnia terrena secundum propriam virtutem mentis. i. p. q. 55. a. 1.

Angeli sunt DEO propinquiores & similiores. i. p. q. 57. a. 1.

Angeli existentiam illuminantur rationibus. i. p. q. 106. a. 1.

Demonibus est phantasia proterva. i. p. q. 58. art. 5.

Demonibus non sunt natura mali. i. p. quest. 63. art. 4.

Demonibus data sunt aliqua dona quae non sunt moralia. i. parte, questione 64. artic. 1. & i. 2. quest. 63. art. 1. & supplement. 3. p. quest. 89. art. 4.

Dæmonum multitudo causa est omnium malorum sibi & aliis. prima secundæ, quæstione 80. articulo 4.

Animæ motus circularis, rectus, & obliquus. 2. 2. q. 180. a. 6.

Inferiora sunt in superioribus eminentiori modo quam in seipsis. 1. p. q. 94. a. 1.

Similes propositiones citantur etiam à Divo Thoma in 1. distinct. 1. qu. 4. dist. 2. quæst. 2. articulo 1. & 4. dist. 17. quæst. 2. rex. 1. & articulo 1. dist. 34. quæst. 2. dispo. 37. quæst. 4. articulo 1. dist. 42. quæst. 1. articulo 2. dist. 44. quæst. 1. articulo 3. dist. 46. quæst. 1. articulo 3. dist. 46. in exposit. rex.

In 2. dist. 7. quæst. 1. articulo 2. dist. 11. quæst. 1. art. 2. dist. 13. quæst. 1. art. 4. dist. 18. quæst. 1. art. 2.

In disp. de po. quæst. 1. art. 6. 1. quæst. 2. articulo 3. quæst. 3. art. 6. & 15. 1. quæst. 4. articulo 2. de malo quæst. 1. articulo 2. 3. 5. 1. quæst. 2. articulo 1. 2. 4. 7. 9. 11. 12. 1. & quæst. 3. articulo 1. 2. 9. 12. 14. 1. & quæst. 4. articulo 1. 2. 6. 1. & quæst. 16. articulo 1. 2. 3. 4. 5. 6.

De virtut. q. 1. art. 1. 17. 18. 19.

De verit. q. 8. a. 15. & q. 28. a. 2.

Ex quibus tamen sub formalibus verbis sancti Dionysii aliqua eruntur documenta mystica.

ex lect. quarta.

Documentum mysticum 59.

Intelligibile lumen (sc. DEUS) tradit prius quidem mensuram claritatem, postea illud sicut gustantibus lumen, & magis desiderantibus, magis se ipsum immittit, & abundanter supersulget, quoniam dilexerunt multum, & semper extendit ipsas ad anteriora secundum ipsarum ad respectum proportionem.

Expositio
D. Thom.

Expositio D. Thomæ. Ostendit modum & ordinem quomodo traditur sanctis animabus lumen spirituale. Primum traditur unicuique secundum propriam mensuram juxta illud ad Ephes. 4. Unicuique data est gratia, &c. Et quia spiritualia gusta desiderium excitant, quæ prius ignorata conemebantur, post primam receptionem luminis, gustata jam cognitione luminis veritatis, magis desideratur, & magis desiderantibus magis immittitur: effectus enim divinæ gratiæ multiplicatur secundum multiplicationem desiderii, & delectationis, juxta Luc. 7. Dimissa sunt ei, &c. Sic enim quædam circulatio attenditur, dum ex lumine crescit luminis desiderium, ex desiderio autem crescit lumen, &c.

Notandum.

Nota. Lumen divinum dari juxta propriam mensuram, ex lumine tamen gestato crescere desiderium, & pro majori desiderio majus lumen. V. Resolu. 77. & 87. & 88.

Documentum 60.

ex lect. 7.

Animæ autem motus circularis quidem ad se ipsam introitus ab exterioribus & intellectualium ipsius virtutum uniformis convolutio, sicut in quodam circulo, non errate ipsi largiens, & à multis exterioribus ipsam convertens, & congregans, primum ad se ipsam, deinde uniformem factam unius unitive unitis virtutibus, & ita ad pul-

chrum & bonum manuducens, quod est super omnia existentia, & unum, & idem, & sine principio, & interminabile.

Oblique autem anima movetur in quantum secundum proprietatem suam divinis illuminatur cognitionibus, non intellectualiter & singulariter, sed rationaliter & diffuse, & sicut commixtus & transmixtus operationibus.

Indirectum autem, quando non ad se ipsam ingressa, & singulari intellectualitate mota, hoc enim est sicut dixi secundum circulum, sed ad ea quæ sunt circa se ipsam progreditur, & ab exterioribus sicut à quibusdam signis variatis, & multiplicatis, ad simplices & unitas sursum agitur contemplationibus.

Expositio D. Thomæ. Animæ connaturalis est quod intelligat accipiendo à rebus exterioribus, quæ sunt multiformes & divise. Unde in hac receptione potest attendi circularis motus ejus, sed magis in hoc quod à rebus exterioribus revocatur. Primum quidem in se ipsam convolvitur. Secundum elevata in considerationem Angelicarum virtutum. Tertium autem usque ad ipsam DEUM. Hoc est ergo quod dicit, quod motus circularis animæ secundum quod ab exterioribus intrat ad se ipsam, & ibi uniformiter convolvitur, sicut in quodam circulo, secundum suas intellectuales virtutes, quæ quidem convolutio animæ dirigitur ut non erret. Manifestum est enim, quod anima discurrendo de uno in aliud, sicut de effectu in causam, vel de uno simili ad aliud, vel de contrario in contrarium ratiocinatur multipliciter. Sed omnis ista ratiocinatio dirigatur per resolutionem in prima principia, in quibus non contingit errare, ex quibus anima contra errorem defenditur, ipsa prima principia simplici intellectu absque discursu cognoscuntur: & ideo eorum consideratio proprie sui uniformitatem circulari convolutio nominatur.

Per hanc ergo convolutionem primum congregatur ad sapientiam considerans id, quod in natura sua habet ut cognoscat. Deinde sic uniformis facta unitur per huiusmodi convolutionem unitis virtutibus, sc. Angelicis, in quantum per similitudinem hujus uniformis apprehensionis uniformitatem Angelorum aliquo modo considerat, & ulterius per istam convolutionem manuducitur ad pulchrum & bonum, id est, DEUM, quod est super omnia existentia, & maxime unum & idem, & est sine principio & interminabile: quæ pertinent ad rationem circuli, ut dictum est. Et ideo circularitas motus animæ completur in hoc quod ad Deum manuducit.

Deinde cum dicit, oblique autem, &c. describit motum obliquum animarum, motus ergo obliquus ex uniformitate & diffinitione composuit, in anima attenditur, secundum quod uniformes Dei illuminationes recipit, non uniformiter, sed differenter secundum suam naturam. Hoc est ergo quod dicit, quod anima movetur oblique in quantum illuminatur divinis cognitionibus, secundum suam proprietatem, non quidem intellectualiter, & singulariter, id est, simpliciter sicut Angeli, sed rationaliter & diffuse, id est, discurrendo, & diffundendo se per diversa. Et hoc exponit subdens: sicut operationibus commixtis, quodam enim modo

Expositio
D. Thom.

se commiseret rebus, in quantum se ad diversa cognoscenda diffundit: & transitivus, quod refertur ad rationabiliter: est enim proprium rationis transire sive diffundere ab uno in aliud.

Deinde cum dicitur, in directum attendi, &c. exponit rectum motum animæ, qui de sui ratione habet diffinitivum, quæ in anima attenditur secundum apprehensionem variam, & multiformem diversorum, ex quibus cognitiones simplicium, & uniformium capiuntur. Dicit ergo, quod in directum movetur anima, quando non ingreditur ad se ipsam, ita quod quodam singulari, id est, simplici intellectualitate operetur, quia hoc pertinet ad circulem motum ipsius, ut dictum est: sed quando progreditur ad res exteriores, quæ sunt circa ipsam, a quibus, sicut a quibusdam signis variis, & multiplicibus elevatur ad contemplandum res simplices & unitas.

Pater autem hæc sufficiencia, & distinctio horum motuum animæ: quia anima vel à sui uniformitate progreditur in superiora magis uniformia, & hic est motus circularis, totus uniformis: vel ex influentia uniformis illuminationis accipit cognitionem variam, & multiformem, & sic est motus obliquus: vel à converso ex multiformibus & variis in simplicem cognitionem proficit, & sic est motus ejus rectus. Huc usque D. Thom. conformiter ad ea quæ dixit 2. 2. q. 180. a. 6.

De hac autem divisione cognitionis seu contemplationis in rectam, obliquam, & circulem. Vide Resolut. 1. 5.

Dionysius hic quatuor modos amoris ponit, Quatuor 1. Secundum quod inferius amat suum (superius: modi sunt & ideo dicit quod propter bonum & pulchrum, amoris. & ipsius gratia minor, id est, inferiora amant meliora, id est, superiora, convertendo se ad ea, quia in eis habent suam perfectionem. (Quod enim est superius in entibus comparatur ad inferius sicut totum ad partem, in quantum superius perfectius) & totaliter habet, quod ab inferiori imperfecte & particulariter habetur, & in quantum superius continet in se inferiora multa: pars autem non est perfecta nisi in toto.) 2. ponit modum quo æqualia amant æqualia, & dicit quod ea quæ sunt unius ordinis coordinata, id est, æqualia communicative, id est, in quantum communicant cum eis in specie, vel in quocunque ordine. 3. Ponit modum quo superiora amant inferiora, & dicit quod meliora, id est, superiora amant minora, id est, inferiora provisorie, id est, in quantum provident eis, ut sub se contentis. 4. Per modum quo aliqua amant se ipsa contentive, id est, in quantum unumquodque in se ipso continetur. Deinde cum dicitur, & omnia pulchrum, &c. ostendit quid faciat amor in amante: quia enim amor est communis radix appetitus, oportet quod omnis operatio appetitus ex amore causetur, ut dictum est. Hæc D. Thom.

Nota amorem esse radicem appetitivarum operationum.

Item 4. modos habere amorem, sc. inferioris ad superius, æqualis ad æquale, superioris ad inferiora, ejusdem ad se ipsam.

V. Resolut. 75. & 80.

Amor radix appetitivarum operationum.

Documentum 61.

ex lect. 9.

Omnibus est pulchrum & bonum desiderabile & amabile, & diligibile. & propter ipsum, & ipsius gratia, & minor a meliora convertendo se ad ea amant, & communicative ordinata, coordinata, & melior a minor a provisorie, & ipsa singula se ipsa contentive, & omnia pulchrum & bonum desiderabilia faciunt, & volunt omnia quæcunque faciunt & volunt.

Expositio D. Thom.

Expositio D. Thomæ. Amor ad appetitum pertinet, & est prima & communis radix omnium appetitivarum operationum: nihil enim desideratur, nisi quod est amatum, &c. & ideo oportet quod ratio amoris sumatur ex eo quod est commune objectum appetitus nempe bonum. Ipsa igitur habitudo vel cooperatio appetitus ad aliquid vel ad suum bonum, amor vocatur. Quod autem ordinatur ad aliquid sicut ad suum bonum, habet quodammodo illud sibi præsens & unitum secundum quandam similitudinem, saltem proportionis, sicut forma quodammodo est in materia, in quantum habet aptitudinem & ordinem ad ipsam.

Sic igitur patet in quo differt desiderabile, & amabile: nam desiderium est quidam affectus amoris (quando bonum amatum est totaliter absens amanti): diligibile autem determinat quendam modum amoris, &c. superius enim appetitus est qui est cum cognitione, & libera electione: hic enim appetitus quodammodo movet se ipsum, unde & amor ad hunc pertinet est perfectissimus, & vocatur dilectio, in quantum libera electione discernitur quod sit amandum.

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

Documentum 62.

ex eadem lectione.

Quando nostra anima intellectualibus operationibus ad intelligibilia movetur, superius quidem sunt sensibilibus sensibus: sicut & intellectualis virtutes, quando anima deformis facta per unionem ignoti inaccessibilis lucis luminis se immittit, non oculorum immisionibus. Quando autem mens per sensibilia movetur studet ad contemplativos intellectus, pretiosiores omnino sunt manifestiores sensuum partitiones, sicut planiores orationes planiora visibilia, sicut quando non plana sunt opposita sensibus, neque ipsi præsentare menti sensibilibus bene poterunt.

Expositio D. Thomæ. Quia sensibilia sunt præambula ad intelligibilia, quando autem pervenimus ad terminum, recedimus à via, & ponit exemplum de hoc quod intelligibiles virtutes nostræ naturalis rationis etiam superfluant, quando anima nostra DEO conformata immittitur se rebus divinis, non immisione oculorum corporalium, sed immisione fidei, id est, per hoc quod divinum lumen ignotum & inaccessibile se ipsum nobis unit, & communicat. Dum enim consideramus ea, quæ fidei sunt, non dijudicamus ea per rationem naturalem.

Quando autem mens, &c. Dicit quod quando mens nostra studet moveri ad contemplationem intellectivam per sensibilia, tunc sunt pretiosiores, id est, utiliores, & sensibiles species manifestius portant, vel deferunt intellectuales operationes, ut planiores orationes manifestiores visibilia. Sed quando ea, quæ non sunt

Expositio D. Thom.

Bbb 3

ma.

manifesta in sensibus, repræsentantur sensibus, tunc nec ipsi sensus possunt bene repræsentare sensibilia mentis, ita scilicet quod ex ipsis sensibilibus intelligibilia capiantur, &c.

Ex hoc document. inferunt Mystici, quomodo vera contemplatio sit per actum fidei, & non sine intellectus operatione, ut concord. lib. 3. cap. 16. num. 6. de qua contemplat. vide Resolutionem 72.

Documentum 63.

ex Lect. 10.

Est autem faciens & cessans divinus amor non dimittens sui ipsorum esse amatores: sed amatores. Et monstrant quidem superiora providentia facta minus habentium, & coordinata sui invicem continentia, & subiecta diviniore conversionis ad primam.

Expositio
D. Th.

Expositio D. Thomæ. Circa hoc considerandum, quod hæc est differentia inter vim cognitivam, & appetitivam: quia actus virtutis cognitivæ est secundum quod cognitum est in cognoscente: actus autem virtutis appetitivæ est secundum inclinationem, quam habet appetens ad rem quæ appetitur. Prima operatio appetitus est amor. Unde amor importat primam inclinationem appetitus in rem secundum quod habet rationem boni, quod est objectum appetitus.

Dupliciter tenet amor in aliquid.

Tendit ergo amor in aliquid dupliciter, uno modo ut in bonum substantiale (nempe quod habet bonitatem, sicut homo dicitur bonus) dum sic amamus aliquid ut ei velimus bonum, sicut amamus hominem volentes bonum ejus. Alio modo, sicut in bonum accidentale (quod scilicet inest alicui faciens ipsum bonum) quomodo amamus virtutem non ea ratione, quod volumus eam esse bonum, sed ut per eam simus boni. Primum modum appellant aliqui amorem amicitie; Secundum, concupiscentiam, quomodo etiam possumus amare bona substantia, quando non amamus ipsa secundum se, sed secundum aliquod eorum accidens, sicut amamus vinum propter dulcedinem, quia volumus potiri; & etiam hominem propter delectationem & utilitatem, & non secundum se.

In utroque modo amoris amor trahitur ad rem amatam, sed diversimode: nam in secundo modo licet trahatur ad rem amatam per actum voluntatis, per intentionem affectus recurrit in seipsum. Unde talis amor non ponit amantem extra se, quantum ad finem intentionis. Bene tamen cum aliquid amatur primo modo, quia vel: bonum ipsi rei amatur, & non ex ea intentione, quia ei exinde aliquid accidat. Unde talis amor cessans facit, quia ponit amantem extra se ipsum.

Hoc autem fit tripliciter, &c. cum enim affectus amantis fertur in amatam superius, cujus proinde aliquid est ipse amans, ipsum suum bonum amans ordinat in amatam: sicut si manus amaret hominem, hoc ipsum quod ipsa est, in totum ordinaret, unde totaliter extra se poneretur, quia nullo modo aliquid sui sibi relinqueret, sed in amatam ordinaret. Non autem ita est, cum amat sibi æquale, vel inferius: non enim una manus si aliam amaret, totam se in aliam ordi-

naret: neque homo amans manum suam, totum bonum suum in bonum manus ordinat. Sic ergo aliquis debet DEUM amare, quod nihil sui sibi relinquat, quin in DEUM ordinetur. Dum autem æqualia, vel inferiora amat, sufficit quod sit extra se exiens in illa, ita duntaxat, quod non sibi soli intendat: sed aliis: nec oportet quod totaliter se in illa ordinet.

Sicigitur amor divinus dupliciter potest hic accipi. Uno modo amor quo DEUS amatur: & sic exponenda est hæc litera, quod amor divinus facit cessantem, id est, ponit amantem extra se, id est, ordinat ipsum in DEUM, ita quod non permittat ipsos amatores esse sui ipsorum, sed rerum divinarum, quia nihil sui sibi relinquant, quin in DEUM ordinent.

Alio modo potest intelligi amor divinus, qui est à DEO derivatus, non solum in DEUM, sed etiam in alia, scilicet æqualia, vel inferiora. Et sic intelligendum est, non dimittens amatores esse sui ipsorum tantum, sed eorum, quæ amantur, quia amor facit, quod non solum sibi intendat, sed etiam aliis. Unde dicit, quod prædictum effectum amoris demonstrant superiora per providentiam quam faciunt de inferioribus. In hoc enim quodammodo extra se ponuntur, quod aliis intendunt: & similiter monstrant coordinata, id est, æqualia per continentiam, quæ se invicem continent, prout scilicet unum ab altero juvatur, & fovetur: & monstrant etiam inferiora per hoc, quod divinus convertuntur in sua superiora, ut in quibus bonum eorum existit, in omnibus enim his apparet, quod aliquid extra se exit, dum ad alterum convertitur. Utitur autem hic genitivus pro ablativis, quia greci ablativis carent, &c.

Quid sit cessans, & in quo à raptu discernatur, vide supra quæst. 10. proem. & infra Resolutionem 89.

Quomodo sub hoc nomine cessans intelligatur etiam unio habitualis explicant Mystici, ut ex nostris Joſephus à JESU-MARIA 2. part. lib. 3. cap. 2. Concord. myst. 1. 3. c. 46. n. 5. de qua unione vide supra q. 17.

C A P V T V.

De ente seu existente, & exemplaribus.

In hoc capite dicit §. 1. DEUM non posse explicari ut in se est. Et nomen boni latius patere quam entis: siquidem extenditur ad ea quæ sunt, & quæ non sunt. §. 2. Prædicat DEUM secundum providentias. §. 3. quæ DEUM magis participant esse ei propinquiora & spirituius. §. 4. DEUM esse eminenter omnia in omnibus. §. 5. Ex DEO esse ævum, & tempus, & omnia: ipsumque ens esse antiquissimum donum DEI. §. 6. & 7. Omnia in Deo esse unum, licet sint contraria. §. 8. Spiritus & animas, & omnes res à DEO obtrahere gradum suum essendi, DEUMque esse omnia exempte, solute, & abstracte. Exemplaria esse rationes substantificas rerum in DEO præexistentes, quæ vocantur prædefinitiones, & divinæ voluntates. §. 9. DEUM cuncta complecti simplici sua perfectione. §. 10. DEUM esse omnium principium & finem.

Cita-